

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izjema nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanje za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vplačila stroškov se ne ozira. — Za oglasila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oglasilo enkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kmetijske razmere na Kranjskem.

I.

Ravnatelj c. kr. kmetijske družbe kranjske, gosp. Gustav Pirc, je minole dni izdal po obsegu sicer drobno, po vsebini pa jako važno knjigo: »Kmetijske razmere na Kranjskem«. Ta knjiga, posvečena iskrenemu pospeševatelju kranjskega kmetijstva, dež. predsedniku baronu Heinu, je velevažno in znamenito delo, kajti v njej se nam podaja natančna slika kmetijskih razmer in ta slika zasluži pozornost ne samo kmetovalcev, nego še v posebni meri vseh javnih faktorjev in sploh vsacega, kdor si je v svesti, kakega pomena je kmetijstvo za državo, za deželo in za slovenski narod.

Pirc nam je v svoji knjigi podal sliko, ki obuja najtužnejše misli in največje skrbi za prihodnost. Na podlagi vestnih studij in uradnih podatkov prihaša Pirc do zaključka, da na Kranjskem kmetovalec ne le več ne izhaja, temveč že zdavnaj z izgubo kmetuje, da je kranjsko kmetijstvo v bankrotu in da posledica tega je propadanje običnega blagostanja in propadanje trgovine in obrti.

In v tem ni čisto nič pretiranega. Pirc prijavlja natančne podatke o kmetijskih pridelkih in njih cenah sploh o kmetijskih dohodkih ter natančne podatke o vseh stroških. Ta bilanca kaže, da znaša skupna svota vseh stroškov 26.609.712 K, skupna svota vseh dohodkov pa 21.769.077 K, da imajo torej kranjski kmetovalci na leto okroglo pet milijonov kron izgube v denarju. Pirc pa dostavlja, da je računal najvišje mogoče dohodke in najnižje stroške, »po mojem računu se mora kmetovalec po beraško oblačiti in preživljati, si ne sme privoščiti nobenega kozarca vina ali piva, potem šele izhaja z denarjem, ki sem ga v to svrhu postavil v račun«. Ker pa kmetovalec ne štedi tako, je Pirc prepričan, da na leto primanjkuje več

kakor 10 milijonov kron, zlasti če se postavijo v račun še obresti od dolgov, ki bremene na naših kmetijah.

Iz Pirčevih podatkov izhaja jasno, da brede naše kmetijstvo v pogubo. Splošno obubožanje se čuti na vseh koncih in krajih in propadanje bi bilo še rapidnejše, ko bi kmetovalec ne imel nekaj postranskega zaslužka in kredita. Posledice pasivnosti našega kmetijstva je hiranje trgovine in obrti, izseljevanje in naraščanje dolgov. Dolgovi na kmetijska posestva se pomnože vsako leto za kakih osem milijonov in če pojde tako naprej, bo velika katastrofa kmalu le še vprašanje časa.

Nehote se vsakemu usiljuje vprašanje: Kaj je vzrok temu silnemu propadanju kranjskega kmetijstva?

Uzrokov je mnogo. Veliki davki, znatni stroški za verstvo — toliko, kakor pri nas se za cerkvene namene niti na Tirolskem ne porabi — in vsled inozemske konkurence nastala nizka cena kmetijskih pridelkov so mnogo krivi sedanjega obupnega položaja, kakor tudi potratnost in pijančevanje, ali glavni vzrok je vendar drug. Glavni vzrok je ta, da so usahnili stari viri bogatih dohodkov, kmetijstvo pa ni napredovalo toliko, da bi iz svojih dohodkov moglo pokriti odpadli zaslužek.

Kmetijstvo samo tudi v minolih časih ni moglo preživljati kmetovalcev, a tedaj je imel kmetovalec druge prilike za zaslužek in ker so bili ti zaslužki dobri, je zanemarjal kmetijstvo. V tistih časih je imel kmetovalec zaslužek pri rudarstvu in fužinarstvu, pri domači obrti in pri kupčiji. Kjer ni bilo zaslužka pri rudarstvu in kupčiji, se je poprijel domače obrti, ki je bila na Kranjskem tako raznovrstna in cvetoča, kakor malokje drugje. Na Gorenjskem je bila udomačena mala železarska obrt; tekstilna obrt je bila razširjena po vsi Gorenjski, prav intenzivna je pa bila na Savskem in Sorškem polju ter v škofjeloških hribih in v polhovgraškem pogorju; predlo in tkalo se je takorekoč v vsi deželi. Ko-

der je bila ovčjereja, so predli volno, ki so jo doma podelali v sukno in v mezlan. Okoli Kranja je procvitala sitarija, v kamniškem, ribniškem in krškem okraju je bila doma lončarska obrt. Kmetovalci so služili z žaganjem lesa, in v ribniškem okraju je procvitala posebna domača lesna obrt, v Bohinju škafarska in v solški dolini sodarska domača obrt. Nebroj mlinov je mlelo domače in uvoženo žito in stotine oljaren je delalo laneno olje. Vse te obrti so izvrševali le kmetovalci kot postranski in v ugodnih razmerah tudi kot glavni zaslužek.

Najvažnejši zaslužek je naši deželi dajala kupčija, in tega zaslužka je bil v največji meri neposredno ali posredno deležen tudi naš kmetovalec. Kranjska je imela v tem pogledu izredno ugoden položaj, kajti čez njo je šla vsa prevozna kupčija iz Trsta, edine avstrijske trgovske luke, v notranje dežele, in po Savi ter po Karlovški cesti se je vozilo žito iz hrvatskih ravnin ter vino iz dolenskih gor in planinske pokrajine, nazaj pa železo in drugi izdelki.

Kakšno je bilo takrat življenje na Kranjskem! Bili so res zlati časi! Nebroj trgovcev in prekupcev, tudi kmetijskega stanu, je trgovalo s prekmorskim blagom, z žitom, z vinom in z deželnimi pridelki ter izdelki. Ob glavnih prometnih cestah so bile velikanske gostilne, in po njih je vrelo veselo življenje, po velikih skladiščih se je zbiralo blago za prekladanje, in v deželi so bile velikanske zaloge žita. Kmetovalec je lahko služil na cesti denar, ali pa je opravljal pripravo čez klance in »vlak« na Savi. Takrat so ljudje bogateli, in vsa premoženja v gotovini, v kolikor se dandanes še nahajajo v deželi, so večinoma ostanki tistih časov.

Napočila pa je nova doba velikankega napredka z raznovrstnimi iznajdbami, doba železnic in telegrafa, ki je našo procvitajočo kupčijo in naš promet v kratkem času popolnoma uničila. Glavne prometne ceste iz Trsta in Gorice do Vrhnice, iz Ljubljane preko Dunaja, Celovca in Karlovca so zapuščene, cestne gostilne, veliki hlevi in skladišča so prazni

in železnica hitro dirja z naloženim blagom skozi deželo; vse blago je nekdanj šlo skozi roke pridnih Kranjcev, ki so ob tem prometu služili milijone. Izpremembra, ki se je izvršila v drugi polovici prejšnjega stoletja, je bila velikanska in za našo deželo usodna. Zaslužek, ki ga je imel naš kmetovalec pri rudarstvu, kupčiji in pri prometu, je večinoma izginil; tvorniški izdelki so izpodrinili izdelke domače obrti; gospodarska in tarifna politika je uničila mlinarstvo, in kmetovalec je postal večinoma zavisen le od dohodka kmetijstva, ki je pa še silno nazadnjaško. Novi časi so pa prinesli kmetu tudi novih in večjih potreb, razkošje se je razširilo in delavec ima priliko dobiti po svetu boljši zaslužek, kakor mu ga more nuditi kmetovalec; vsled tega je vrhu vseh neprilik nastalo še pomanjkanje kmetijskih delavcev, ki v marsikaterih krajih že skoraj onemogočuje zadostno obdelovanje. Temu nasproti pa naš kmetovalec ni imel sposobnosti, da bi bil s pomočjo napredujoče kmetijske vede in novih iznajdb naredil kmetijstvo dobičkonosno, in zato je danes naše kmetijstvo na kraju propada.

V Ljubljani, 16. julija.

Italija, trozveza in dvozveza.

Rusija je danes država, za katere prijateljstvo se poteza vse v Evropi. Balkanski knezi zró zaupno v Peterburg, in kralj Aleksander se čuti globoko užaljenega, ker se mu ni posrečilo ono, kar je dognal knez bolgarski. Kralj Viktor Emanuel hoče posetiti — izimši Dunaj — vse glavne evropske prestolice; najprej pa je pohitel v Peterburg. Ruski listi so pozdravili italijanskega kralja najprisernejše ter izrazili svoje simpatije najnovejši, zelo politični politiki Italije. Hkratu pa konstatujejo, da je trozveza brezpomemben diplomatski dogovor, ki ni obvezen za nikogar. Pariški listi to trditev še potrjujejo. Na eni strani stojita Avstro-Ogrska in Nemčija, na drugi pa Rusija in Francija; Italija je jeziček na tehtnici. Italijanski listi pišejo tako, da je očitno, da sta naša država in Nemčija le gospodarski njivi, na katerih seje in žanje lačna Ita-

LISTEK.

A. N. Haruzin.

Slovenci smo v zadnjih letih pridobili med ruskim narodom več iskrenih, da, gorečih prijateljev, ki pa se ne omejujejo samo na to, da nas zagotavljajo svoje bratske ljubezni, ampak ki tudi z dejanji skrbijo, da ruski narod o nas kaj izve, da spozna naše razmere in sploh naš narod. Te prijatelje sta nam pridobila g. dr. Ludovik Jenko in njegova gospa soproga. Imenujemo izmed njih gospo Durdina, kneza Golicyina (Muravljina), ki je v »St. Peterb. Vedom.« priobčil jako lepe članke o nas Slovencih, Val. Gorlova, ki je pisal jako obširno o Slovencih v listu »Nov. Vremja« in direktorja v ruskem ministrstvu notranjih del, Alekseja Nikolajeviča Haruzina. Ta je lansko leto obiskal Kranjsko in kot plod svojih etnografskih studij obelodanil dvoje znanstvenih razprav: »Krestjanin avstrijskoj Krajni i ego postrojki« in »Kranjskij kraž i ego čudesnyja javlenija«.

V prvi teh brošur so popisane kmetijske stavbe na Kranjskem, v drugi naš Kras. Kakor rečeno, sta obe razpravi

strogo znanstveni. Nam se je kar milo storilo, ko smo čitali ti brošuri in vprašali smo se: Kako, da se izmed Slovencev nihče resno ne peča s to vedo, kako da je v nas, odkar je umrl Navratil, narodopisje popolnoma zanemarjeno, saj ga vendar ni zanimivejšega predmeta za proučevanje, kako živi narod, kakor lastni narod!

A. N. Haruzin, pisatelj rečenih studij, je še mlad mož. Star je šele 38 let, a si je vendar že pridobil velik ugled v ruskih znanstvenih krogih. V svojem 21. letu je spisal jedno najznamenitejših svojih del. To delo se glasi: »Hirgizy Bukeyevskoj ordy« v dveh debelih vezekih »t. I. antropologo-etnologičeskij očerok s 18 fototip. tabl. M. 1889 g.« in »t. II. sravnitel'naja antropologija Kirgizov s 1 hromolitograf. tabl. M. 1889 g.« Za to izvrstno delo ga je vseučilišče v Moskvi odlikovalo z zlato kolajno; drugo zlato kolajno podelilo mu je vseučilišče v Petrogradu.

Da bi spopolnil svoje etnografske študije, je že kakor dijak prepotoval s svojim starejšim bratom severovzhod evropske Rusije, nadalje v letu 1883 pokrajine donskih kozakov. Po naročilu moskovskega vseučilišča je potoval l. 1885 v

Transkavkazijo do Ararata in do perzijske meje.

Zatem so se začela samostojna potovanja. Vseučilišče v Moskvi ga je poslalo v Krim, na egejsko morje in haličdiški polotok v svrhu zoologičnih in antropologičnih studij.

G. Haruzin je za Angležem Forbesom sploh prvi, ki je preiskoval egejsko morje. Leta 1889 je potoval zopet v Krim po naročilu arheologičnega društva v Moskvi in je s tega potovanja spisal dvoje del.

Leta 1891 je po naročilu vseučilišča v Moskvi v etnografsko svrhu potoval v Kavkaz.

Kakor nadaljen sad svojega opazovanja in svojih studij v Kirgiški stepi je Haruzin podal Rusom še troje drugih del.

Nadalje je v tej službi spisal dve znameniti deli: »K antropologiji nasele-nija Estljandskoj gub. Revel 1894 g.« in »Krestljanskoje zemljevladanije v Estljandskoj guberniji t. I. i II. Revel 1895 g.« Za to poslednje delo podelila mu je carska akademija znanosti v Petrogradu zlato kolajno.

Leta 1895. vidimo g. Haruzina v državnem svetu, katero službo opravlja še danes. On zavzema torej jedno najod-

ličnejših mest v uradništvu ter je člen vseh mogočih znanstvenih in učenih društev, tako zemljepisnega, antropologičnega, pravnega, naravoslovnega, arheologičnega in mnogih drugih društev.

Leta 1899. je napravil znanstveno potovanje po Bosni in Hercegovini in napisal znamenito delo: »Bosnija-Gercegovina. Očerki okkupacionnoj provinciji Avstro-Vengriji (s kartoju) S. Peterburg 1901 g.«

Razun teh tukaj navadenih del je ta neumorni učenjak napisal še nešteto drugih del in brošur, ki razmotrivajo agrarna, arheologična, etnografska, zoologična in druga vprašanja. Ravno v sedanjem času priobčuje v glasilu kneza Uhtomskega v »S. Peterburskije Vjedomosti« krasne članke o nas Slovencih, ki se odlikujejo po skoro pedantični natančnosti in skrajni objektivnosti.

To je kratek oris plodonosnega delovanja moža, ki se za nas Slovence toliko zanima, ki naš narod tako natančno proučuje in ki se zanima za vse težnje Slovencev tako, kakor dozda še nobeden Rus. Mi Slovenci moramo biti temu redkemu možu, ki seznanja s Slovenci širje rusko občinstvo, vedno hvalo dolžni.

lija. Ako bi se Nemčija in Avstro-Ogrska morali braniti z orožjem, ni Italija zavezana, pomagati zaveznicima. Nasprotno pa bi morali zavezniki mirno trpeti, ako bi Italija začela v Severni Afriki ali na Balkanu ofenzivno vojno. Avstrijska diplomacija prenaša vse to v ovčjo potrpežljivostjo. V Berlinu pa ugovarjajo temu razmerju. V glasilu zunanjega ministrstva je izšla nota, ki izjavlja, da se švigašvaga politika Italije resno zasleduje. Nemški zunanji minister ima pač nekoliko več temperamenta kot flegmatični Goluchowski. Italija hoče polizati smetano z vseh krožnikov: Francija naj bi trpela, da si osvoji Italija Tripolitanijsko, Rusija naj ji dovoli rogoviliti po Balkanu in Avstrija naj bi molčala, ako jo odrija iz Albanije. Ta brezmejni italijanski egoizem mora omajati vsa prijateljska čustva zaveznikov. Zaveznik, ki dela le zase in na škodo sosedov, ni vreden piškavega oreha. Trgovinska zveza z Italijo nam je prinesla le vinsko klavzulo in tožbe vinotrčev so se odbijale le z dokazovanjem, da tako samozatajevanje zahtevajo politični obziri. A tudi v političnem oziru je zveza z Italijo dvocepna in jako piškava.

Lord Salisbury odstopil.

Angleški ministrski predsednik, lord Salisbury se je umaknil v privatno življenje. Naznanjal se je njegov odstop že dolgo. Salisbury je čakal le konca vojne z Buri. Z vrnitvijo viscounta Kitchenerja v London se je konec vojne dokumentiral, in Salisbury se je umaknil — ne Chamberlainu, nego Balfourju, sinu svoje, Salisburyjeve sestre. Politika Anglije ostane neizpremenjena; nečak bo nadaljeval, kar je začel stric Salisbury že leta 1853. Po smrti Disraelija, torej dvajset let, je bil Salisbury načelnik in voditelj konservativcev. Slave svojih prednikov, Pitta, Chathana, Walpola ali Disraelija Salisbury ni dosegel, ker je bil talent srednje vrste ter se je odlikoval pred vsem s pridnostjo, vztrajnostjo in neomajnostjo. Popularen ni bil nikdar, ker je bil hladen, nepristopen aristokrat, ki se ni znal intudi druge ni mogel navdušiti. Bil je konservativen v svojih načelih, a ne docela nasproten socialni politiki. Liberalci ga niso spoštovali in mu delali ostro opozicijo, dasi se je imperializem pod Salisburyjem utrdil in znatno razširil. Velika Britanija se je pod njim po obsegu skoraj podvojila, konservativci pa so se pomnožili z nekdanjimi radikali in liberalci. Tako je danes angleška konservativna stranka precej drugačna kakor jo je Salisbury sprejel, naprednejša, svobodomiselnijša. Salisbury je znal nasprotja ugajati ter je združil v svojih kabinetih celo diametralno nasprotujoče si elemente. Tako je bil vodja jingov, Chamberlain, bojeviti, z orožjem vsak čas rožljajoči kolonialni minister, oni mož, ki je pridobil Salisburyju med narodom največ simpatij. Chamberlain je bil najmočnejši v njegovem zadnjem ministrstvu ter je zadnje čase vodil vsi zunanjo politiko, kateri se 72 let stari Salisbury ni upiral. Salisbury je bil 6 krat minister; 3 krat ministrski predsednik in 3 krat član ministrstev. Bil je opozicionalec Gladstona homerule-načrtom ter je kot zunanji minister hodil docela druga pota. Salisbury je pomagal vreči Gladstona in homerule. Njegov odstop ni presenetil. Po smrti žene si je želel miru, zlasti še, ker so ga začela težiti leta in z njimi združena bolehnost. Balfour je bil doslej prvi lord zaklada in vodja spodnje zbornice ter je 54 let star. Pravi vodja angleške politike pa ostane Chamberlain.

Najnovejše politične vesti.

Deželni proračun istrski izkazuje 1.460.243 kron potrebščin in 502.845 K pokritja. — Odpravo kartela na sladkor in peso je sklenil češki deželni zbor. — Razširjenje mesta Dunaja je krščansko-socialna stranka zopet opustila, ker je namestništvo izreklo svoje pomisleke zoper preveliko obsežnost, ako bi se priklopili mestu tudi kraji onstran Donave. — Angleški kralj Edvard se je odpeljal včeraj v Portsmouth. — Naslednik angleškega ministra Hicks-Beacha bo ali bivši minister za Indijo Hamilton ali pa kmetijski minister Hambury. — Zednačenje nemških in švicarskih vseučilišč. Iz Nemčije se

je pričelo posredovanje, naj se izdajo za švicarske univerze ista določila kakor za nemške, posebno da ni nikogar sprejeti na vseučilišče, ki ne prinese zrelostnega spričevala gimnazije. Konferenca švicarskih zastopnikov pa je ta pogoj odklonila. — Črnohorski princ Mirko je dobil ob priliki svoje poroke od turškega sultana z brilanti okrašeno uro, dočim mu je poslal predsednik Loubet veliki častniški red častne legije. — Pomanjkljaj v letošnjem proračunu bolgarskem znaša 2.368.141 frankov.

Dopisi.

Z Bleda. V „Slovenca“ št. 147 smo brali dopis iz blejskega kota v premislek naši inteligenci. Dopisnik sam je dobro znan. Še vedno si domišljuje, da se pri nas mrači, da so nad nami oblaki, zato nam prižigajo lampice, obetajo kebrovo leto, ponujajo odpadnike, ali kakor hitro se prikaže golobučenik, pa vidi, da se tudi pri nas jasni, da tudi pri nas prisije kak solčen žarek skozi oblake. Kaj se hndujete, da nas ni k procesiji bilo, ne k škofovemu sprejemu! Sami pravite, da nas niste pogrešali, ali vabili ste nas vendar! Iz tega spoznate, da smo možkega značaja in ne kažemo svoje hinavščine, kakor vi, ki nam žugate, da nas ne sprejmete za botre več. Zakaj nimate te korajže? Vidite, da vedno manj verujemo v strahove, zato vas obide sramota in zlezete z žlindro vred pod klop.

Kar se tiče ženske ljubezni, katere ne morete posneti iz naših dopisov, vam svetujemo, da poprašate tiste device, ki lazijo okoli polnoči okoli farovža. Denite jih pod steklo, da ne zarjave, če so vam toliko pri sreči, kakor Vam je naš nadučitelj, katerega morete toliko trpeti kakor trn v peti.

Dalje trdi dopisnik, da boljša blejska „inteligencia“, katere glavni kolovodja je mož, ki za silo svoje ime podpisati zna, je v velikih skrbih zaradi konsumnih društev na Bledu in v Gorjah in da naj nas to nikar ne peče, ker imamo sami dosti dolga na svojih hišah. To je resnica, česar nič ne prikrivam. Pa namesto nam dolg očitati, bi morali biti veseli, da vam zdaj katero posetstvo vsled naše krivde pade v vašo posojilnico, a prikriti ne morete jeze, da so vam vse posojilnice odrekle zaproseno posojilo, ker vsak dobro ve, da pri konzumnih ne bo nazadnje ne denarja ne blaga.

Naši posojilnici, v kateri sedi eden naših najboljših mož, morate priznati, ako pošteno mislite, da še nobenemu prosilecu — tudi najhujšemu klerikalcu — ni odrekla posojila, če je le bilo zadosti varno pri njem. Vi pa ste ustanovili zdaj še eno posojilnico in to samo zaradi naše krščanske ljubezni do bližnjega, hočem reči: do konzuma, da mu boste dali za nekaj let še eno nogo, da se ne bo tako krevljasto držal, ker zdaj se ne more več radi teže dolgov po konci držati. Ali ni to vaša hinavščina, ko nas vabite k procesijam in k sprejemu škofa naj okrasimo hiše z zastavami, za hrbtom pa delate proti vsem našim javnim koristim? Povejte, gospodje, kako morete vi drugače opravičiti potrebo nove posojilnice, ustanovljene za blejski kot s sedežem na Bledu? Prepričani smo, da vas ni nič sram z žlindro vred. Imenujete nas „Hausmeister“; kar je nam znano, je največji „Hausmeister“ vaš poslanec Pogachnik, ker imamo baje vse zadolženo, ker smo odpadniki in pravite, da takih mož pri nas ne potrebujete. Zakaj pa delate z vso silo, da se mora cerkev na davke zidati, zakaj ne zidajo svedci sami? Raz prižnico se norčujete, da ako kdo odstopi, bo moral dve cerkvi vzdržavati, turško in kristjansko. Ob volitvah je nekaj navadnega pri nas, da se pridiguje: Kdor ni z nami, je zoper nas in tak hodi iz hinavščine v cerkev. Kako naj imenujemo vaše delovanje, ko nas najprvo iz cerkve podite, potem pa obiskujete največjega odpadnika in ga za božjo voljo prosite, naj obiskovanja cerkve ne opusti? Z ozirom na vse to vam povemo, da ostanemo značajni, verni kristjani, pa resnični odpadniki od vaše duhovniške hinavščine.

Kolovodja,

ki se ne zna podpisati.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 15. julija.

Seji je predsedoval župan Hribar, ki se je najprej s toplimi besedami spominjal umrlega bivšega župana in častnega občana ljubljanskega, dr. Suppana. Pokojnik sicer ni stal v naši stranki, a

bil je častitljivega značaja in vnet za blagor Ljubljane. Priznaval je rad vspešno delovanje obč. sveta v sedanji sestavi — v tem se je razlikoval od mnogih svojih somišljenikov, in opozoril je župana tudi na stvar, ki utegne postati jako koristna za mestno občino. Pristaviti je, da si je dr. Suppan pridobil jako veliko zaslug za najetje mestnega loterijskega posojila in za ustanovitev tobačne tovarne v Ljubljani.

Občinski svet je v znamenje sožalja vstal s sedežev in se to zabeleži v zapisniku.

Vodstvo kranjske hranilnice se je pismeno zahvalilo za počestčenje pokojnega dr. Suppana povodom njegovega pogreba.

Nadalje je župan naznanil, da je ministrstvo odklonilo ponudbo mestne občine glede zamene prostora licealnega poslopja v svrhu, da se na tem prostoru zgradi mestna tržnica.

Z ozirom na to je obč. svetnik pl. Trnkoczy podal nujni predlog:

Občinski svet naj sklene: 1. Izvoli se iz srede občinskega sveta deputacija petih članov v ta namen, da se poda na Dunaj ter tam na merodajnih mestih skuša izposlovati že zgoraj omenjeno zameno zemljišč. 2. Trgovska in obrtna zbornica za Kranjsko se naprosi, da pri c. kr. vladi podpira tožadavno prošnjo mestne občine, uvažuje škodo trgovcev in obrtnikov na desnem bregu Ljubljanice vsled premestitve trga v kaki drugi mestni okraj.

Občinski svet je sprejel ta predlog in izvolil v deputacijo župana Hribarja, podžupana dr. pl. Bleiweisa in obč. svetnike pl. Trnkoczyja, dr. Požarja in dr. Trillerja.

Dve meščanski podpori po 60 v. na dan sta bili podeljeni udovama Ivani Thomas in Ani Novak. (Poroč. magistratni ravnatelj Vončina.)

Na Golovcu nahajajočo se, mestni občini lastno parcelo, ki mestni občini ničesar ne nese, nego le stroške provzroča, se je sklenilo prodati, a ker dva ponudnika tekmujeta za parcelo, se proda ta svet dražbenim putem, ki se na ponudnika omeji, a ne za manj kakor za 520 K. (Poroč. Svetek.)

O razpisu dež. vlade glede odškodnine Josipine Selanove zaradi opustitve Starinarske ceste je poročal dr. Triller. Obč. svet je priznal, da gre Selanovi odškodnina, a je že pokrita. Vlada je pritožbe I. Selanove odklonila pa tudi ustavila izvršitev rečenega sklepa obč. sveta. Sklenilo se je naročiti mestnemu pravnemu zastopniku, da se pogaja z I. Selanovo glede odškodnine.

Računski sklep mestnega zaklada o 3% posojilu, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine in ustanovnega zaklada so bili odobreni. (Poročevalec Svetek.)

Za napravo priprav za sušenje perila v mestni jubilejski ubožnici se je dovolilo 188 K. (Poroč. Mally.)

Obč. svet. Velkavrh je izrekel željo, da se napravi štiri ali vsaj dve lončenih peči. Obč. svet. Žužek se je izrekel proti odsekovemu poročilu, obč. svet. dr. Stare pa proti napravi lončenih peči. Velkavrhov predlog glede peči je bil odklonjen.

O napravi vetrobranov pri topničarski vojašnici je poročal obč. svet. dr. Požar. To vojašnico je zidala »Unionska stavbinska družba«, o kateri se je z vojaške strani reklo, da je jedina v državi, ki je sposobna zidati vojašnice. Tedaj se je kar reklo, da, če bi domači obrtniki zidali vojašnico, najbrž ne bo topničarjev v Ljubljano. Sedaj se je pa izkazalo, da je v vojašnici polno napak. Med drugim se zahteva naprava vetrobranov pri vratih v hleve, kar bi veljalo nekaj nad 6000 K. Vojni erar je pripravljen povrniti občini vse stroške za to napravo. Sprejet je bil predlog, da se napravijo vetrobrani.

Za mestne tiskovine se je dovolilo 4000 K. Doslej se je plačevalo za celo leto in se je z rednim kreditom izhajalo. Sedaj pa polaga Kleinova tiskarna račune vsako četrtletje. Tako je moral magistrat letos plačati lanski račun in tudi letošnji. (Poročevalec Svetek.)

Ponudba Alojzija Korzike, naj občina odkupi njegovo palmovnico za 5000 kron, se je odklonila, ker je zahteva previsoka in bi premeščenje palmovnice veljalo tudi 5000 K. (Poroč. dr. Požar.)

Priziv Viljema Treota v zadevi parcelacije njegovega sveta v Novih ulicah je bil kot brezpredmeten odklonjen, ker spada stvar k deželnemu odboru, prošnji Ivane Šternove za dovoljenje vporabe njene vrtnice hišice pa se je deloma ugodilo. (Poroč. pl. Trnkoczy.)

Za uredbo mestne veže v Prešernovih ulicah št. 26 je bilo dovoljenih 165 K. — Ponudba delniške družbe Siemens & Halske glede odkupa v regulacijske namene potrebnega sveta ob Zaloški cesti in Stari poti se je sprejela in se plača kvadratni meter po 3 K 10 vin. (Poroč. dr. Starč.)

O oddaji izvršitve kanalov na Dunajski cesti ter v Sodnijskih, Predilnih in Cigaletovih ulicah je poročal obč. svet. Žužek. Prvotni proračuni so znašali 35 tisoč kron. Konkurence so se udeležili: Rella z Dunaja, F. Zupančič in stavbinska

družba. Najnižji ponudnik je Rella, ki je za 5000 K cenejši ko Zupančič in več ko za 10.000 K cenejši ko stavbinska družba. Predlagal je, naj se odda stavba firmi Rella za 24.000 K, ako umakne tvrdka zahtevano odškodnino za neki les. Če tvrdka temu ne pritrdi, naj magistrat odda dela kratkim potom najnižjemu ponudniku.

Obč. svet. dr. Tavčar je vprašal, za koliko se ofert poviša, če Rella ne umakne svojega pogoja glede lesa. Poročevalec je rekel, da za kakih 3000 K.

Občinski svet je sprejel poročevalcev predlog.

Na pritožbo I. Koutnega glede regulacije mesta pred topničarsko vojašnico, se je sklenilo razširiti cesto v Kleče in dovoliti, da Koutny ostane v baraki, dokler se ta regulacija ne odobri. (Poroč. Žužek.)

Obč. svet. dr. Tavčar je rekel, da je stavb. odsek ravnal tukaj z veliko milostjo in zato naj se občina spomni tudi zadolženega Javornika in naj mu nakloni nekoliko milosti. Če so pri Koutnem oportunitetni oziri, naj se tudi pri Javorniku poskusi stvar drugače rešiti, kakor je bil pri Koutnem merodajen oportunitetni ozir.

Župan je rekel, da pusti stvar preiskati, sicer pa da je postopanje občine proti Javorniku popolnoma zakonito.

Poročilo o kolavdaciji leta 1901 in 1902. izvršenih kanalov v Sodnijskih in Miklošičevih ulicah je bilo vzeto odobruje na znanje.

O znižanju cestnega nivela spodnjega dela Sv. Petra ceste je poročal obč. svet. dr. Starč. Stroški bodo znašali okroglo 9000 K. Sklenilo se je urediti cesto do konca hiše št. 8, od tam naprej se uravna cesta, ne da bi se vohodi v hišo prezidavali. Kredita se je dovolilo 9000 K v ta namen.

Za brvi čez Lahov jarek in Preprošičo ter za nasip do novega mostu čez Ižico se je dovolilo naknadnega kredita 2110 K, za odstranitev stopnic pred hišo M. Rutarjeve na Sv. Petra cesti 600 K, za napravo trotoarja v Prečnih ulicah pa 730 kron. (Poroč. dr. Starč.)

Po poročilu obč. svet. Dimnika se je dovolilo za nakup učil na dekliški šoli pri Sv. Jakobu 572 K; glede poprav na III. mestni deški ljudski šoli se je sklenilo, da se preiščejo; za nabavo novih učnih knjig ubožnim učencem in učenkam na mestnih ljudskih šolah se je dovolilo 260 kron; glede pobiranja ukovine od ljubljanske šole obiskujočih otrok, ki stanujejo zunaj mesta, se sklene, da se pobere šole od začetka leta 1902/03; ustanove po 50 kron za učence obrtne nadaljevalne šole so dobili štirje učenci; za nujne poprave v mestnih ljudskih šolah se je dovolilo 750 K; šolskemu slugi I. Brielju se je dovolilo nagrade 60 K. (Župan je tu omenil, da se je šolska kopel izborna obnesla.)

V šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole je bil izvoljen g. Grošelj.

O ponudbi Jos. Lenarčiča za dodajanje električnega toka je poročal mestni inženir Ciuha. Lenarčič namerava na Borovnišnici napraviti električno centralo in je pripravljen dati občini električni tok za ceno, ki je primerna proizvajalnim stroškom v mestni centrali. S tem bi mestna občina bila obvarovana vsake nove investicije. Lenarčič želi, naj se občina principialno izreče o tej zadevi. Sklenilo se je izreči: občina je principialno pod gotovimi pogoji pripravljena sprejemati električni tok po 5 vin. kilovat od Lenarčiča, a si ne veže rok. Ker se število žarnic jako množi, ker se priklopi deželni dvorec, kjer bo 700 luči in justična palača, kjer bo 900 luči, bo mestna občina kaj hitro v zadregi in bo morala elektrarno razširiti, če se od drugod ne zagotovi dobivanje elektrike.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je pozdravljal z veseljem, da se je našel domač podjetnik, ki se hoče lotiti dajanja električnega toka. Ker pa se premož draži in mašine tudi, bo mestna občina morala dobiti kako vodno moč. Vprašanje je le, če bo zadostovala voda, ki jo hoče Lenarčič za svoj namen izkoristiti. Želeti je, da bi mestna občina šla Lenarčiču na roke.

Občinski svet je sprejel poročevalčeve predloge.

Končno se je sklenilo, položiti nove kablje, in sicer po Predilnih, Sodnijskih in Cigaletovih ulicah ter po Miklošičevi cesti in dovoliti v ta namen 9500 kron. (Poroč. Grošelj.)

Sledila je potem tajna seja.

Izpred sodišča.

Gospod deželnosodni nadsvetnik Schneditz je predsedoval včeraj tudi sledečim bolj zanimivim obravam:

1. **Pijan čuvaj.** Obtožen je l. 1872 rojeni železniški pomožni čuvaj Jakob Kranjec iz Mošenj. Mož je bolan, in sicer ga muči vsako leto po par tednov strašni revma v glavi. Tako je bilo tudi 22. junija. Ta dan pa se je tudi napil in prišel je tri četrt ure prepozno ter pijan v službo. Vsled tega se je skregal z navzočim substitutom in ga opsoval v čuvalnici. Nato se oglašila stara žena čuvaja

Dalje v prilogi.

Pavlina. Če bi vedela, kake posledice nastanejo iz njenega vtikanja, bi bila pač molčala. Toženec je vzel kladivo in razgrajal po čuvalnici. »Še danes moraš črkiniti, stari hudič!« ji je klical. Starka se je zaklenila v zadnjo sobo čuvalnice. Kranjec pa je razbil troje vrat in zagrabil starko, ki je hotela ravno skozi okno pobegniti, za nogo. Komaj da mu je ušla. Škode je napravil Kranjec krog 65 K. Razbil je namreč sliko Matere Božje, 4 vaze, 1 kozarec, 1 očale, 1 škrlinjo, 2 šipi, okvirje, okna in 3 vrat. Po tem blaznem razbijanju je vzel »signalšajbo« in tekel k vodi, blizu čuvalnice teče namreč Sava. Po vodi je s »šajbo« udrihal, da je krog in krog škropilo. Na drugi strani Save pa so stali otroci, se mu smejali in ga oponašali. To ga je tako razjezilo, da je skočil v vodo. Kmalu bi ga bila Sava odnesla, a končno se je vendar ven spravil. Potem je prišel k čuvaju Pavlinu ter dejal, da so ga trije v Savo vrgli. Poleg tega mu je zopet pretel, da ga bo ubil. Obravnava se je na predlog državnega pravdnika preložila, da se zaslišijo nove priče.

2. Poba. Posestnika sin Jaka Oselj iz Dragočanja je pravzaprav še osliček, a pije že kakor velik. 19. maja je pil v Smledniku žganje. Fantini so tisti čas v Smledniku ravno nekaj šip razbili in kraval delali. Ko je naš Osliček prišel domu, si je mislil, da mora on po fantovski maniri tudi par šip pobiti. In res, šel je k Rozmanovi bajti in brez vzroka razbil okno, da so šipe letale po postelji 13letne Francke. Poleg tega je mladi pičkanček še drugi dan pretel: Če bom pa zaprt, pa bajta nikoli ne bo imela miru. Osliček bo sedel dva meseca v ječi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. julija.

— **Osebnosti.** Deželnoteknjam komisarjem pri kranjski trgovski in obrtni zbornici je na mesto dvornega svetnika dr. pl. Rüllinga imenovan deželnoteknjam svetnik g. Gustav Kulavics. Deželnoteknjam koncipist gosp. dr. Frid. Lukan pride k deželnoteknjam šolskemu svetu, konceptni praktikant gosp. R. Svetek pa k okr. glavarstvu za ljubljansko okolico.

— **Socialni demokratje in narodnost.** V nedeljo so po vsi Galiciji praznovali obletnico zmage pri Grunewaldu. V tej bitki je namreč poljski kralj Vladislav Jagelo popolnoma pobil nemški viteški red. Letošnjih slavnosti v Lvovu so se udeležili tudi socialni demokratje z državnim poslancem Breiterjem na čelu. To je gotovo značilno in nov dokaz, da so poljski delavci, četudi socialni demokratje, vendar narodnega mišljenja. Takih dokazov je lahko še dosti naštetih. Pomisli naj se samo, s kako veliko energijo naglašajo državni poslanec Daszynski pri vsaki priliki svoje narodno prepričanje in s kako odločnostjo brani narodne pravice vseh Slovanov. Pri nas pa glasilo jugoslovanske socialne demokracije, »Rudeči prapor«, ne more nikdar dovolj zasramovati slovenske narodne ideje. Roga se ji pri vsaki priliki in na način, ki mora z jezo prešiniti vsakega poštenega slovenskega delavca. Ti ljudje pljujejo v skledo, iz katere jih je pitala njihova slovenska mati. V soglasju s tem je tudi barbarska slovensčina, ki jo piše »Rudeči prapor«. Voditelji tega lista hočejo biti branitelji ne samo gospodarskih nego tudi kulturnih interesov slovenskega delavstva. Vedno besedičijo o izobrazbi delavcev, pa še sami sebe niso toliko izobrazili, da bi znali vsaj sklanjati in spregati, da bi znali svoj list pravilno pisati. Vsak učenec četrtega razreda ljudske šole piše lepšo in boljšo slovenščino, kakor ti »literatje«. V tem oziru je »Rudeči prapor« jedin svoje vrste. Kako odbrano nemščino piše n. pr. »Arbeiter Zeitung«, kako krasno češčino piše »Právo Lidu«! Pri nas pa redakterji »Rudečega prapora« že ne vedo več, kako bi naš lep jezik pačili. Vse njih delovanje stremi na to, z roganjem iztrgati iz delavskih src narodno zavednost in delavstvu s padenjem slovenskega jezika pristuditi materinščino, da postanejo dostopnejši rudečemu internacionalizmu.

— **Velikanska nesreča na železnici.** Tekom tega meseca se je prigodila silna nesreča na železnici, ne da bi širše občinstvo izvedelo za to nezgodo. Najnovejša cvetka s polja klerikalnega »pozitivnega dela«, takozvana »Krščansko-socialna ženska zveza« razbohnala je po javnih glasilih svoje barve, da se pódajo njene članice in vse »kršćan-

sko« misleče ženske s posebnim vlakom na dan sv. Kilijana, to je 8. julija 1902 na Brezje na božjo pot. Vnela se je takoj živahna agitacija od hiše do hiše in iz nekdane petjotarske »oštarje« na Viču so švigale poznate korifeje, kakor »Purmanov čampelj«, »Panganet-Matilda«, »ta kozava« i. t. d. o polumraku po lepem ljubljanskem mestu, vabeč z izbranimi besedami za seboj vse, kar leze ino gre. In vspeh je bil nepričakovan, velikanski! Dan 8. julija 1902 je bil tu in na ljubljanskem kolodvoru se je trlo »krščanskega« ženstva. Bil je tak naval, tako šumenje in vrvenje, da so celo železničarji a la škofov nečak na glas začeli zabavljati, češ, nesreča bo, kam bomo dežali to nešteto množico, ki je je kot listja in trave. In res, nesreča se je tudi zgodila! Naval je bil vedno večji in večji. Na tisoče in tisoče »krščanskih« žensk se je trlo, mečkalo in suvalo, ker pritisk je bil vedno hujši. Bati se je bilo vsaki trenotek katastrofe in taista tudi ni izostala. Ne ve se sicer, ali je vrgel kdo z ameriškanskih katoliških plesišč znano papriko mej nebroj dobrega, vernega našega ljudstva ženskega spola in ako je to povzročilo to silno katastrofo, le toliko se ve, da so vsi ti tisoči »krščanskih« žensk kot kafa izginili in da je naenkrat na dan sv. Kilijana stalo na ljubljanskem južnem kolodvoru pred pripravljenim in naročenim posebnim vlakom le — 8 »krščanskih« žensk. V ožigled ti silni in velikanski nezgodi seveda separaten vlak ni mogel na božjo pot, pač pa se je to takoj sporočilo dr. Šušteršiču, ki nabira gradivo za katoliško denunciacijo zoper nadzornika Gutmana, da vloži najostrejšo interpelacijo v deželni zbor in sicer ob slavnem spremljevanju slavnostne kranjske deželnozbornske obstrukcijske muzik-bande.

— **Nevaren grešnik.** Zgodi se dostikrat, da se katoliški duhovnik vzlic vsem prejetim žegnem vendar vjame v Amorjeve mreže in navadni konec temu je, da se celibatu žrtvuje dekliska nedolžnost. Gotovo je, da to ljudstvo silno demoralizuje, a vendar se taki slučaji mileje sodijo, češ, saj je tudi duhovnik od mesa in od krvi. Ko bi duhovniki za svoje otroke vsaj primerno skrbeli! Pa to se malokdaj zgodi, pač pa se je že zgodilo, da so duhovniške otroke morali drugi skrbeti. Tak slučaj se pripravlja tudi sedaj. Neki kaplan ima ljubavno zvezo z nekim dekletom. Ta se nahaja sedaj v Ljubljani ter čaka tu gotovega dogodka. Kaplan si pridno ž njo dopisuje, piše pa tako, kakor da je ženska in podpisuje se »Pepca«. Včasih se kajpak zmoti in piše kakor moški. Mi bi tega vsega ne omenjali, da se ne plete nekaj družega: grešni kaplan bi se rad rešil vseh naslednikov in zvalil vso krivdo na nekega dijaka. Dekletu žuga, da mora vsa njegova pisma sežgati, ker če bi stvar prišla na dan, bi moral v Ameriko, in če so pisma sežgana, lahko vsakega toži, kdor bi mu kaj očital. Povrh pa uči zapeljano dekle, naj reče, da ji je »tisti smrkovec vse naredil«. Če to praharjenje ni sramotno in skrajno podlo, ne vemo, kaj naj se tako imenuje. Če želi dotični kaplan, ki je sicer velik bojevnik za vero, mu še bolje posvetimo!

— **„Glasbena Matica“ v Ljubljani** naznanja, da se je pri odborovi seji dne 14. julija t. l. pod predsedstvom gosp. cesarsk. kr. višjega računskega svetnika Antona Svetka na novo izvoljeni odbor naslednje sestavil: Podpredsednik gospod Fran Kobler, c. kr. sodni tajnik; tajnik g. dr. Ivan Orel, c. kr. priprav. profesor; tajnikov namestnik g. dr. Fran Tominešek, odvetnik; blagajnik gosp. Pavel Lozar, prokurist; blagajnikov namestnik gosp. Ivan Krulec, c. kr. vadnični učitelj; knjižničar g. Anton Reich, načelnik c. kr. deželnega plačilnega urada; knjižničarjev namestnik gosp. Janko Gogala, c. kr. oficial deželnega plačilnega urada; šolski nadzornik g. Anton Štritof, c. kr. gimnazijalni profesor; namestnik gosp. dr. Rupert Bežek, c. kr. notar; preglednik poverjeništv gosp. dr. Vladimir Rudež, zdravnik; namestnik g. Fran Milčinski, ces. kr. sodni tajnik; gospodar g. Fran Kobler, c. kr. sodni tajnik; gospodarjev namestnik g. dr. Vladimir Ravnihar, odvetniški kandidat. V artistični odsek so se izvolili gospodje: Rupert Bežek,

Fran Gerbič, Matej Hubad, Fran Milčinski in Anton Štritof.

— **Glede preuredbe voznega reda na dolenski železnici** smo priobčili v št. 123. notico, na katero nam piše ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljaku: Odhod vlaka 2213, ki odhaja iz Ljubljane ob 1. uri 5 min. popoldne, ni mogoč uro pozneje, kakor se zahteva, ker je ta vlak v zvezi z vlakom 2214 južne železnice, ki prihaja v Ljubljano ob 2. uri 32 min. popoldne, a ta vlak je zopet navezan na vlak z južne železnice proti Dunaju in v Ljubljani je postaja za križanje vseh teh vlakov. Edino mogoče bi bilo preložiti dosedanje križanje obeh vlakov iz Šmarja v Škofelje, s čimur bi se doseglo, da bi odhajal vlak 2213 za 27 minut pozneje. Toda tudi teh 27 minut bi vplivalo pri nasprotnih vlakih neugodno, posebno pri večernih vlakih v Novo mesto in Kočevje, ker bi potem vlak 2215 ne mogel ob 10. uri 14 min., temuč šele ob 10. uri 41 min. dospeti v Novo mesto, in ravno tako vlak 2315 v Kočevje ne ob 10. uri 9 min., temuč šele ob 10. uri 36 min. zvečer. Vrhutega bi se pri popoldanskih vlakih promet med Novim mestom in Kočevjem oškodoval, ker bi bilo treba v Grosuplju daljše čakanje. Izraženi želji bi se dalo morebiti ugoditi le z upeljavo lokalnega vlaka ob 3. uri popoldne iz Ljubljane v Grosuplje ob nedeljah in praznikih. Pri tem pa se ne sme pozabiti na skrajno varčevanje v interesu dežele Kranjske, ki jamči za to železnico. Iz vsega tega se vidi, da se taka vprašanja finančno in prometno ne dajo tako zlahka rešiti, kot si to mislijo pošiljatelji pritožeb.

— **Abiturientska veselica** gimnazijcev in realcev bo v soboto v veliki dvorani »Narodnega doma«.

— **Shod ekspertov za streljanje zoper točo** bo od 20. do 25. t. m. v Gradcu. K temu shodu je c. kr. poljedelsko ministrstvo odposlalo gg. Boh. Skalickega in Fr. Gombača.

— **V letošnjih počitnicah** vpripori dijaštvo v Logatcu v prid ondodni šolski mladini gledališko predstavo. Igra se Finžgarjev igrokaz v štirih dejanjih: »Divji lovec«. Predstava se vrši 2. avg. Natančneje naznanilo prijavimo pozneje. Radi dobredelnega namena je pričakovati največje udeležbe tudi iz okolice.

— **Štrajk delavcev na vipavski železnici.** Sedaj se delavci na vipavski železnici bavijo največ s tem, da nakladajo gramoz, ki se razvaža na razne kraje za obsepanje tira. Ti delavci delajo od 5. ure zjutraj do opoldne in popoldne od 2.—7. Za to delo dobivali so dozdaj 2 K 10 vin. do 2 K 20 vin. Ker se jim je zdel delavni čas predolg, a plača prenizka, začeli so pretekli teden štrajkati in so zahtevali, da se delo skrajša za dve uri, plača pa zviša za 1 K 20 vin. Podjetniki se pa niso hoteli glede časa prav nič podati, glede plače pa so sklenili iste povišati od 2:10—2:20 K na 2:80—2:90 K. Delavci iz začetka s temi pogoji niso bili zadovoljni, a ker podjetniki niso hoteli dati več, so končno vendar prišli za delo in s tem je štrajk končan.

— **V deželnem proračunu štajerskem** se nahaja tudi vsota 50.000 K za uravnavo Drave, za uravnavo Pesnice 95.800 K, za brezobrestna posojila vinogradnikom 200.000 K. Primanjkljaj se bo pokrila z desetodstotno priklado k državnim užitninam (260.000), z naklado na pivo (1.050.000) in navadnimi prikladami k državnim direktnim davkom.

— **Shod na Teharjih.** V nedeljo 13. t. m. popoldan je poročal državni poslanec g. vitez Berke teharskim volilcem o svojem državnozbornem delovanju v politično-gospodarskem in narodno-gospodarskem oziru. Polnoštevilno zbrani volilci so mu v posebni resoluciji izrekli zahvalo in zaupanje.

— **Nov disciplinarni zakon za učiteljstvo na štajerskem.** Naučni odsek v štajerskem deželnem zboru se bavi že od začetka zasedanja z novim disciplinarnim zakonom, kakršnega zahteva povsod učiteljstvo. Načrt je že izgotovljen ter se skliče enketa ljudskošolskih in meščanskih učiteljev. Izjave te enquete bodo merodajne za tozadevni zakon.

— **Iz Šmarja pri Jelšah** se poroča, da se tam ustanovi »Splošno gospodarsko, hranilno, kreditno in kon-

zumno društvo«. Podpisala se je baje že glavica 80.000 kron. Društvo bo tudi ustanovilo gostilno, mesarijo in pekarno ter posojalo denar svojim članom. No, radovedni smo, koliko časa bo živelo to konsumsko pekarsko-mesarsko gostilniško društvo.

— **Lavn-tenis na Slatini.** V kopališču Rogaška Slatina sa je vršila dne 12. t. m. IV. mednarodna tekmovalna igra lavn-tenis, katere se je udeležilo mnogoštevilna odlična kopališčna gospoda kakor tudi mnogo občinstva, ki je nalašč zaradi tega prišlo na Slatino. Razsodniki so bili gg.: ekscelencia fildnt. Du Fresne, ravnatelj pl. Tartaglia, kopališčni ravnatelj Viktor Trotter in rektor magnificus kr. ogrske politehničke dvorni svetnik prof. dr. Ljudvik Hosvay de Hosva. V posamezni igri gospodov za mojstrstvom Rogaško-slatinskim je po trdem, z veliko eleganco izvedenem boju postal zmagovalce Viljem baron Hausteina proti Nikosu Kephalinosa-Korfu. V mojstrski dvojni igri gospodov sta zmagala gg. Mario in Gustav Kohlfürst. Tekmovalni boj, ki je pokazal splošno odlične čine, je privabil mnogo občinstva, ki je sledilo z napetim zanimanjem posameznim obhodom ter je zmagovalce odlikovalo z živahnim priznanjem. Okoli srede avgusta se vrši v Rogaški Slatini IV. mednarodna tenis-match, za katerega je že zaznamovano zdato število udeležencev. Rastoče zanimanje za te športne prireditve obeča tudi za omenjeni tekmovalni boj naj-sijajnejši izid. Nadaljne prijave sprejema kopališčno ravnateljstvo do 10. avgusta popoldne.

— **Za oslovo senco.** V neki vasi blizu Beljaka so našli tamošnjega dninarja in čevljarja zadavljenega. Pozneje se je zvedelo, da ga je njegov sosed zato umoril, ker mu čevljar ni hotel obljubiti, da mu naredi v nekem gotovem času čevlje. Storilca, ki je storil grozen čin v pijanosti, so že zaprli.

— **Štrajk v Hilarijanski tiskarni v Gorici.** V tej tiskarni je uslužben kot črkostavec predsednik tiskarskega društva Jug. Pri pogrebu samomorilca Canduttija je govoril nekaj besed na grobu, pri pogrebu Učekarja v Trstu pa je bil član goriške deputacije. Vodstvo tiskarne, ki je v rokah duhovnikov, je sedaj zahtevalo od Juga, naj se pismeno zaveže, da se ne bo več pečal s takimi društvi ter da obžaluje svoj nastop glede pogrebov Canduttija in Učekarja. Ker pa tega ni hotel storiti, so ga kratko malo odslovili. Radi tega pa so stopili vsi črkostavci Hil. tiskarne v štrajk.

— **Tudi šivilje se gibljejo.** Govori se, da so se začele potezati šivilje v Gorici za to, da se jim zniža nekoliko delavni čas, kateri jim je predolg. Baje predložijo gospodarjem svoje zahteve v kratkem.

— **Nov kolodvor v Pontebi.** Na mesto dosedajne lesene barake na italijanski mejni postaji se je zgradilo novo, solidno poslopje. K slovesni otvoritvi, dne 20. septembra povabi občina Ponteba tudi avstrijska oblastva iz Beljaka, Celovca itd.

— **Nezgoda z vojaško patrono.** Josip Bernot, 11 let star sin železničnega čuvaja na Poljanski cesti št. 1 in Janez Suštar, 14 let star na Poljanski cesti št. 4, sta se igrala včeraj popoldne v bližini Dolenske železnice z neizstreljeno vojaško patrono. Bernot jo je vtaknil v neki kot in dejal Suštartu, naj jo razbije, da bo videl, kako da poči. Suštar je to storil in patrona se je razletela ter je kos iste priletel Bernotu v obraz in ga nad desnim očesom ranil. Bernot je šel sam v deželno bolnico.

— **Obstrelil se je Josip Ozelj,** 20 let star, posestnikov sin iz Vogelj v kranjskem okraju. Igral se je s pištolo, katere se je sprožila in ga zadela v dlan leve roke. Ranjen je težko.

— **Napad.** Alojzij Remc, sin posestnice v Kamniku, 29 let star, je bil v nedeljo zvečer, ko se je vračal domov, od fantov napaden in ga je jeden udaril s kolom tako po levi nogi, da mu je zlomil kost. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Desno ramo spahnil** si je delavec v tobačni tovarni Josip Peklink. Pri nakladanju tobaka je padel raz zaboje.

— **Voz z drvami** se je prevrnil na Mestnem trgu. Kolo voza je prišlo za rels električne cestne železnice in ko so konji potegnili, se je kolo strlo in voz se je prevrnil.

— **Telesna poškodba.** Mesar I. R. je danes dopoldne v Šolskem drevo-redu udaril z neko rečjo posestnico Jero Nachtigal po glavi, da se ji je koj kri vtila po obrazu. Žena se je z mesarjem prepirala.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri, 17. julija v hotelu »Lloyd« koncert. Člani in otroci prosti, ne-člani plačajo 30 vin. Začetek ob 8. uri zvečer.

* **Najnovejše novice.** Poru-šeni stolp sv. Marka v Benet-kah je prišlo od vseh strani gledat toliko ljudstva, da so hoteli prenapolnjeni. Velike množice oblegajo ves dan Markov trg. — Zarota zoper električno železnico. Vsled nagle vožnje v mestu Riga ne mine skoraj dan brez nesreče na električni železnici. Ko je v ponedeljek zopet bilo povoženo in usmrčeno neko dekle, naskočilo je razjarjeno prebivalstvo električne vozove, razbilo, kar se je dalo, prerezalo dovodne žice ter pretepleo voznike. — Parnik s 30 potniki se je potopil na reki Luga na Ru-skem. — Vdovi afriškega raz-iskovalca E. Holuba je nakazal cesar letne pokojnine 2400 K, služabniku Leedu pa 600 K. — Nova afeta po-slanca Herzoga. V kopališčnem dre-voredu v Badenu je napadel posl. Herzog bančnega uradnika Fleischmanna z bese-dami: »Sedaj te imam, malopridnež«, ter ga s palico pretepel. Napadeni trdi, da še ni Herzoga nikdar videl. — Iz najdi-telj dopisnic, ministrski svetnik prof. dr. Em. Hermann, je umrl na Dunaju.

* **Relikvije v Aachenu.** Nedavno je imel Viljem II. navdušen govor, v ka-terem je ognjevit proslavil papeža. Bilo je to v Aachenu, kjer imajo sedaj imenitno razstavo relikvij. V cerkvi je namreč vi-deti: obleko device Marije — plenice Je-zusa Kristusa — prt, s katerim so bila ovita ledja Križanega — prt, v katerem je bilo zavito truplo obglavljenega Janeza Krstnika. Dalje se vidijo tu sledeče stvari: platneni pas Marije, usnjati pas Kristusa, vrh, s katero je bil zvezan, goba, s katero so mu dali žolča, košček križa, kos prtiča, s katerim so pogrnili mrtvemu Jezusu obraz i. dr. In vse te relikvije so bajne pristne, delajo čudeže, zdravijo bolnike, ki se jih dotaknejo ter delé odpustčenje grehov. Kdor se dotakne kake take svete stvari, ozdravi na duši ali pa na telesu. Zato pa je razstava izvrstno obiskana ter prinaša cerkvi ogromne dohodke. Treba je namreč plačati vstopnino! Da se sme bolnik kake stvari dotakniti, pa mora pri-nesti seboj še pisмено priporočilo kakega župnika. Papež Lev XIII. je podelil vsem, ki so se vdeležili procesije s temi reli-kvijami ter so bili pri obhajilu, popolne odpustke. Razstava v Aachenu je torej pod pokroviteljstvom rimskega Vatikana. Ali je potem čudno, da se širi vedno od-ločnejše in med najprosvetljenejšimi možmi reformno katoličanstvo?

* **Ogromen krof.** Iz Steyerja javljajo: Nedavno so tu operirali 64letnega Antona Fischlauerja, ki je imel ogromen krof v obsegu 128 m. Fischlauer se je dal že enkrat operirati, toda opera-cija ni imela nikakega uspeha. Sedaj se je pa vse dobro izvršilo; oteklina, katero so bolniku odrezali, ne tehta nič manj kakor 27 kilogramov. Fischlauer se po-polnoma dobro počuti.

* **Poskušen umor in samo-mor.** 12. t. m. so hoteli zapreti v Belem-gradu civilnega inženirja Jurija Selica, in sicer radi nekega prestopka proti nra-vnosti. Selic je pa streljal na svoje zasle-dovalce, in ko je videl, da se ne more rešiti, je ustrelil z revolverjem, ki ga je imel seboj, samega sebe. Selic je star 35 let, neženjen in je v Belemgradu lastnik neke agencijske prodajalne.

Društva.

— **Ljubljanski „Sokol“** se ude-leži slavnosti razvija zastave »Idrijskega Sokola« z odborom in večjo deputacijo telovadcev. Samo ob sebi umevno je, da je dobro došel, kdor izmed starejših bratov Sokolov se hoče prikloniti deputaciji. Iz Ljubljane odhajamo v nedeljo zjutraj z brzovlakom. V Logatcu sedamo na vo-zove, ki nas popeljejo v Idrijo.

— **Slovensko umetniško dru-štvo** vabi vse slovenske umetnike, da se udeležijo druge umetniške razstave v Ljubljani, katere so odprli dne 15. septembra 1902 in se zaključijo dne 15. oktobra 1902. Umetniki naj se pošil-jajo po železnici na »Slovensko umetniško društvo v Ljubljani«, in sicer pravočasno, da dospo najkasneje do 1. septembra v Ljubljano. Umetnost bi bilo, da se pošilja-tev preje naznani. Vsak umetvor mora imeti svoj poseben zaboj. Ker niti društvo niti železnica ne oškodujeta vsled slabega zaboja in površnega opremljenja poškodo-vanih umotvorov, zahteva društvo, da se pritrdi umetvor v močan zaboj z vijaki. Istotako mora biti pokrov zaboja pritrjen z vijaki. Kipi, akvareli, pasteli pod steklom i. dr. morajo biti z mehkim materialom

zadelani. Na umotvoru mora biti listek z imenom in naslovom umetnika, naslov in cena umotvora. Istotako mora biti v do-tičnem zaboju prilepljen enak listek. Do-pošiljatev umotvorov prevzame umetnik na lastne stroške. Odklonjeni umotvori se vrnejo takoj na stroške odpošiljalca. Spre-jeti umotvori se vrnejo tekom enega tedna po zaključju razstave na društvene stroške. Vračajo se umotvori samo po železnici, in sicer do tiste postaje, ki je na naznanjen-em naslovu umetnika najbližje. Od pro-danih umotvorov si pridržijo društvo 10% režijskih stroškov. Odpiranje zabojev se vrši v navzočnosti dveh zato izvoljenih oseb. Društvo garantira za poškodbo umo-tvorov sam, od časa sprejema od želez-nice do oddaje na železnico. Za izbero umotvorov izvoli se juri, ki obstoji iz petih jurorjev in dveh namestnikov.

— **Slov. fer. akad. društvo „Bodočnost“ v Ljutomeru** priredi v nedeljo, dne 20. julija t. l., svoj I. usta-novni občni bor v Ljutomeru pri g. Sr-šenu ob 10 uri predpoldne. Po občnem zboru je skupen obed z značajem ban-keta. Pristop k občnemu zboru in skup-nemu obedu ima vsak Slovenec, ki se za-nima za društvo. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj to prijavi g. Sršenu v Ljutomeru. Popoldan ob 3. uri se začne veselica, zvečer pa ples v gostilni g. Iv. Vaupotiča v Ljutomeru.

Šolska izvestja.

C. kr. II. državna gimnazija v Ljubljani. Izvestje prinaša spis dr. Dragotina Lončarja »O gostosti prebival-stva in krajev na Kranjskem«. Iz šolskega poročila izvemo, da je poučevalo na za-vodu v pretečenem šolskem letu 12 učnih oseb obvezne, in 7 oseb neobvezne pred-mete. Na vseh 6 razredih je bilo 295 učencev. Razun 1 čuha vsi Slovenci. Od ličnjakov je bilo 12, s 1. redom 195 z 2 redom 44 s 3 redom 6, ponavljalno, ozi-roma dodatno izkušnjo bo smelo delati 36 učencev. Šolnina je znašala v obeh ta-čajih 7360 K. Štipendistov je bilo 25, ki so dobivali skupno 503085 K.

Mestna nižja realka v Idriji je zaključila ravnokar svoje prvo šolsko leto. Izvestje prinaša dva spisa: »Ustano-vitev zavoda«, spisal začasni ravnatelj Karol Pirc ter »Slovenska pesem idrijskih rudarjev«, spisal Makso Pirnat. Učiteljski zbor je sestajal iz ravnatelja, enega pra-vega, enega namestnega, dveh pomožnih in enega postranskega učitelja. Razrednik je bil namestni učitelj Makso Pirnat. Učencev je bilo koncem šolskega leta 49, in sicer 35 iz Idrije, 10 iz ostale Kranj-ske, 3 iz Goriškega in 1 iz Koroške. Po materinskiščini so vsi Slovenci. Z odliko so dovršili 4 učenci, 1. red jih je dobilo 35, 2. red 6. 3. red 1. Ponavljalni izpit se je dovolil 3 učencem. Učenci ne plačujejo nikakih pristojbin niti šolnine. Ustanovo je vžival en učenec v znesku 80 K.

C. kr. umetno-obrtno stro-kovna šola v Ljubljani, ki obsega I. šolo za obdelovanje lesa (mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in ple-tarstvo), II. šolo za umetno vezenje in čipkarstvo, III. javno risarsko šolo za moj-stre in pomočnike ter IV. javno risarsko šolo za deklice, je imela 13 profesorjev in učiteljev, 4 učiteljice ter 4 delovodje. Oddelek I. je imel koncem leta 73 javnih učencev in 13 izrednih, oddelek II. 43 rednih in izrednih učenk, oddelek III. 58 obiskovalcev in oddelek IV. 12 obiskovalk. I. in II. oddelek imata po 3letnike. Od-hodno spričevalo je dobilo v I. oddelku 11 učencev, v II. oddelku pa 6 učenk. Po narodnosti je bilo 184 Slovencev, 11 Nem-cev, 2 Hrvata, 1 Čeh in 1 Lah.

Šolsko leto 1902/1903 se prične v petek, dne 19. septembra 1902 s slovesno službo božjo. Na šoli za obdelovanje lesa stopi v veljavo nova organizacija, po ka-teri bode imel zavod dveletni pripravljalni tečaj in posebne strokovne oddelke s tri-letnim poukom.

Pripravljalni tečaj ima nalogo, na-domeščati prve razrede nižje realke ter podajati učencem splošno podlago za katerikoli obrt. V javno risarsko šolo se sprej-majo obiskovalci celo leto. Oddelek za pletarstvo obiskujejo lahko moški in žen-ski učenci. Pouk v tem oddelku traja za-tiste, ki hočejo dobiti izpričevalo usposob-lenosti za samostojno izvrševanje pletar-skega obrta, tri leta, za one pa, ki name-ravajo gojiti pletarstvo kot domači obrt, eno, oziroma dve leti.

Književnost.

— **„Novi akordi“.** Zbornik za vokalno in instrum. naino glasbo. Pred-mano leti 6 št. prvega in 1 št. drugega letnaka. V 6. številki je najlepša in naj-boljša pesem »Zvezde žarijo« za en glas in klavir J. Procházke. Pesem je pela 5. t. m. pri drugi javni produkciji »Glas-bene Matice« gospica Mira Dev z najlep-šim vspehom. Lepo, milo in opojno se glasi napev, katerega spremlja klavir z izborno interpretacijo, pristo navadnih ša-blonskih fraz, — nikdar trivialno. Krasen in efektan solospjev! Lepa skladba za kla-

vir je »Bagatela« dr. G. Kreka. Mo-gočno se glasi bojeviti zbor »Klevetni-kom Hrvatske« F. S. Vilharja. Ljubko v narodnem duhu uglašena je »Lipa« E. Adamiča za mešani zbor, le nekoliko prenizka. Dobra je »Slavnostna pred-igra« za orglje g. St. Premrla, a za slavnostno predigro menda prekratka in ne dovolj veličastna. Jako simpatična je posebno v prvem delu »Polka français« dr. Kreka, in krepka, veličastna je »Tri-glavska koračnica« J. Ipavica.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. junija. V tukajšnjih političnih krogih se sodi, da je akcija glede avtonomije Trentina ponesrečila, da začno italijanski pos-lanci obstrukcijo in da se za-ključijo zasedanje tirolskega deželnega zbora.

Benetke 16. junija. Zgradba no-vega stolpa bo veljala po računih mi-nistrstva tri milijone lir.

R.m 16. junija. Listi trde, da so se pri sestanku italijanskega kralja z ruskim carjem pretresala najvažnejša vprašanja mejnarodne politike, zlasti tudi balkansko vprašanje, a iz poseb-nega počestčenja italijanskega ministra zunanjih del se sklepa, da se je o re-čenih vprašanjih doseglo soglasje.

Pariz 16. julija. V Lyonu areto-vani avstrijski častnik ni vohun, pač pa umobolen.

London 16. julija. Včeraj so bol-nega kralja Edvarda prepeljali na otok Wight.

Poslano.*

gospodu **Jožefu Potokarju**, sedanjemu načelniku meščanske korporacije v Kamniku.

Podpisani Vas vprašam, na kaki pod-lagi ste Vi globo, katero ste imeli plačati pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku, isto z korporacijskim denarjem plačali in že v dnevniku zaračunali?

Saj je bila kazen ad personam Jožefu Potokarju odmerjena, ne pa meščanski kor-poraciji.

Polagamo Vam samo na sree, da delajte bolj premišljeno, dokler ste načelnik, potem pa idite „in den wohlverdienten Ruhestand.“

Av gust Terpinc

v imenu več opravičenih meščanov.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo od-govorno le toliko, kolikor določa zakon. (1647)

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje živ-ljenja na Dunaji

I., Wipplingerstrasse št. 30.

V II. četrtletju 1902 je bilo vloženih 1797 zavarovalnih ponudb z zavarovalno svoto okroglo K 4.166.000,—, izmed katerih je bilo izdanih 1553 polic za zavarovalno svoto K 3.536.000,—.

Od začeta leta bilo je 3618 zavarovalnih ponudb z glavnico K 8.520.000,— v pretres vzeto. Polic bilo je od 1. januarja t. l. o K 6.874.000,— oddanih.

V II. četrtletju zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi obresti od glavnice so znašale okroglo K 1.157.000,—, prijavljena izplačila K 676.000,—.

V I. polletju t. l. bilo je na premijah, pristoj-binskih in obrestnih dohodkih K 2.337.000,—, na zapadlih izplačilih K 1.34.000,— zabeleženo. Od obstoja zavoda se je i plačalo K 50.066.000,—.

Daljša pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema (1652)

filijalka za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Janushof.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 16. julija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 75
Skupni državni dolg v srebru	101 65
Avstrijska zlatna renta	121 30
Avstrijska kronna renta 4%	99 75
Ogrska zlatna renta 4%	121 45
Ogrska kronna renta 4%	97 90
Avstro-ogrsko bančne delnice	1602 —
Kreditne delnice	680 —
London vista	239 80
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 10
30 mark	23 42
30 frankov	19 6
Italijanski bankovci	94 —
C. kr. cekini	112 5

Žitne cene v Budimpešti

dne 16. julija 1902.

Termin.			
Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6 79
Rž	oktober	50	5 77
Koruza	avgust	50	4 79
„	maj 1903	50	4 79
Oves	oktober	50	5 19

Efektiv.

30 vinarjev ceneje.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Andrej Oblak v Škofji Loki 5 K, kot čisti dobiček od kresa, prižgan pred večerom sv. Cirila in Me-toda na Kamnitniku. — Gospica M. Žmavec, blagaj-ničarica ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Krškem 25 K, plačal nekdo iz Krškega kot globo družbi. — Skupaj 30 K. — Živeli!

Za Kettejev nagrobni spomenik nabrali so pevci društva „Ljubljane“ v nedeljo dne 13. t. m. v gostilni gosp. Ivana Pavška na Martinovi cesti svoto 5 K. — Gospod dr. Gregorij Krek, c. kr. dvorni svetnik v Ljubljani 10 K. — Skupaj 15 K. — Srčna hvala!

Slovenci in Slovenke! Ne zabíte družbe sv. Cirila in Metoda!

Narodovo zdravilo, tako se sme imenovati bojesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštne povzti razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9 V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in pod-pisom. 2 (12-10)

Jako praktično na potovanju.
Nepogrešljivo po kratki uporabi.
Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.
Spričevalo Dunaj, 3. julija 1907.
Kalodont
neobhodno potrebna
zobna Crème.

Za ohranjenje čistih zob ne zadošča edino voda za zobe. Odstranjenje vsakovrstnih, na dlesnih se neprenehoma tvarjajočih, škodljivih tvarin more se izvršiti le po mehaničnem čiščenju v spojenju z osvežujočo in antiseptično vpliva-jajočo zobno crêmo. Kot taka se je „Kalodont“ izkazal v vseh omikanih državah po svoji naj- (2436 5) vplivnejši uporabi. b

Sprememba lokala.

*** Bureaux ***
anončne ekspedicije
M. Dukes Nachf.
(Max Augenfeld & Emerich Lessner)
*** na Dunaju ***
se nahajajo sedaj: *
Wien, I., Wollzeile 9
(nasproti staremu lokalu).

Sprejemajo se inserati za vse časnike tu- in inozemstva za nizke cene. — Proračuni troškov in katalogi brezplačno.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m. Srečni sradni tlak 750'0 mm.

Julij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15.	9. zvečer	734 0	22 4	sl. sever	jasno	mm
16.	7. zjutraj	735 0	19 4	sl. jvzhod	jasno	mm
	2. popol.	33 1	29 0	sl. svzhod	skoro jas.	0

Srednja včerašnja temperatura 22'8, nor-male: 19'8

Potrjim srcem naznarljamo vsem sorodnikom, znancom in prijateljem ža-lostno veste, da je naš ljubljani soprog, oziroma oče in brat, gospod

Fran Berdavs

c. kr. poštar, trgovec in posestnik

v torek, dne 15. julija, ob 10. uri zvečer po kratki bolezni, previden s sv. zakra-mentu za umirajočega, star 59 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draglega ranjcega bode v petek, dne 18. julija, ob pol 10. uri zju-traj iz hiše žalosti v Dobropoljah na župnijsko pokopališče. (1656)

Sv. maše posmrtnice brale so bodo v župni cerkvi v Dobropoljah. Ljubljenege pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Dobropolje, dne 16. julija 1902.

Marija Berdavs roj. Šteh, soproga.
— **Fran in Alojzij**, sinova — **Ma-rija, Pepina, Ivana, Julija, Kristina, Gizela**, hčere. — **Josip** in **Ivan Berdavs**, brata.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j.m.k. kol. Proga des Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Krope. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano j.m.k. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla, Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 5. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano dr. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 5. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1517)

LJUBLJANSKI ZVON

MESČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXII. (1902).

Izhaja po 4¹/₂ pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, 29 jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Sol za želodec

Učenec

za prodajalno z mešanim blagom se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri J. Modicu v Novi vasi pri Rakeku. (1650—1)

Kompanjon

Mlademu, marljivemu možu, ki je večš nemškega jezika, se nudi prilika, da si pri nekem tukaj se nahajajočem, jako koristonosnem in brezkonkurenčnem izdelovanju konsumnih izdelkov, z udeležbo 3000 gld. oskrbi letnih dohodkov najmanj 2000 gld. in zagotovljen obstanek. (1651—1)

Cenjene ponudbe pod „Prihodnjost“ na upravništvo »Slov. Naroda«.

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja

dobre vrste

kakor tudi (2626—65)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Julija Schaumann

deželnega lekarnarja v Stockeravi. (2755—4) b

Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjenje dobrega prebavljanja.

Dobiva se v vseh renom. lekarnah avstr.-ogrsko državo. Cena i škatljice K 1-75. Razpošilja se po poštnem povratju če se naročita najmanj 2 skatljici.

Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANN v Stockeravi.

Natalie Franzensbad

Francevi vari. Natalija-vrelec.

Ogljenčevo-kisl Lithion-vrelec učinkuje v vseh slučajih urino-kislé diateze, pri pomanjkljivem izločevanju urina iz krvi, kamnu, boleznih v ledvicah in mehurju, udnici, revmatizmu itd. Zdravniške avtoritete so ga perabljale z izbornim vspehom. Pospešuje odvod vode. Prijeten okus. Dobiva se v vseh lekarnah in trgovinah z mineralno vodo, eventuelno pri kopališkem oskrbnistvu Natalie vrelec, Francove kopeli. (1417-8)

Novo urejena

prva hrvatska tovarna žaluzij, rolet, lesenih in železnih zatvornic (žaluzij) in kartonažev

G. Skrbic

Ilica 40 Zagreb Ilica 40

ustanovljena 1889

priporoča svoje na glasu solidne, točne in cenene

domače proizvode

odlikovane z največjimi odlikovanji. (288—12)

Moderni stroji! Brez konkurence!

Ceniki gratis in franko.

Popravila točno in ceneno.

V mestu Ljubljana vzame se takoj ali s 1. avgustom 1902

gostilna v najem.

Ponudbe pod: „M. M. 1000 poste restante Ljubljana“. (1636—2)

Krojaška obrt

na lepem prostoru v sredini mesta, dobro vpeljana, se pod prav ugodnimi pogoji z blagom in z vso pripravo **takoj prodaja**, ali pa se sprejme **drug** (kompanjon).

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«. (1653—1)

Dvoje lepih stavbišč

ob jezeru na Bledu se prodaja.

Pojasnila pri gospej Valriny, Lujizina kopel, Bled. (1628—2)

Učenec

sprejme se v trgovino z mešanim blagom na deželi.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. (1606—2)

Zaslужek.

Trgovci, zavarovalni nadzorniki, agentje, sploh vsi, ki reflektujejo na postranski

zaslužek 5 do 10 kron na dan, naj dološlje svoje naslove pod: „O. R. 12“ poste resante Brno, Moravsko. (1655—1)

V „Narodni tiskarni“ je izšel

Fr. Prešernove stoletnice

Prešernov album.

Cena izvodu K 2-40, po pošti 12 vin. več.

Naročila sprejema

L. Schwentner knjigotržec v Ljubljani

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprava za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljša umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna. Cene nizke.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg št. 28

urar, trgovec z zlatino in srebrnino in z vsemi optičnimi predmeti.

Nikelnasta remontoar ura od gl. 1-90.

Srebrna cilind. rem. ura od gl. 4-—.

Ceniki zastoj in franko.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

šivalni stroji po najnižjih cenah. Bleikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.

Vnanja naročila se točno izvrše.

Ustanovljeno leta 1842.

Brata Eberl

Prodajalna in komptoar: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriške ulice št. 8.

Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južno železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štečilnega masila za frastove podo, karbolineja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Eapidol“

Priporočava se tudi sl. občinstvu az vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, a a a a a klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. a a a a a

Učenca

iz dobre hiše, večdega slovenskega in nemškega jezika, sprejme (1596-3)

F. Mencinger

špecerijška trgovina, Sv. Petra cesta 42.

Prodajalka

izvežbana v trgovini mešanega blaga, 22 let stara, ki je absolvirala knjigovodski kurz, **želi službe.** (1654-1)

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: Savinjska pošta restante Žalec.

Sprejemem več

ključarskih učencev.

Ivan Pust (1619-2)

stavbeni in umetni ključar, Pristavske ulice št. 8 (stari parni mlin).

Krščanska trdnja. Ustanovljena l. 1860.

pristnega double-zlata. Te ure so vsled svoje elegantne opreme jako priljubljene in vsako jih rad nosi.

Cena z zavijem gld. 6.-.

Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako tini izpeljavi, gld. 7.-. K tem uram primerne gosposke in damske verižice iz double-zlata z obeskom gld. 1-50. Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3.-. Pristna silberin-remontoir-ura z dvojnimi pokrovom gl. 5.-.

Razpošilja se po poštne povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zato je ni rizike.

Jožef Spiering

na Dunaju, I., Postgasse št. 2 c.

Velik ilustriran cenik ur, verižic, prstanov itd. gratis in franko. (1283-7)

Vničujte muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-124)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Vodovode

za mesta, vasi, pristave, zavode, posestva, toplice, bolnice itd. napravlja

ANT. KUNZ

Mor. Granice (M. Weisskirchen)

e. kr. dvorni zalagatelj.

Ta tvrdka je ustanovila, kakor se more izpričati s pohvalnimi spričevali, vodovode v 42 mestih, 494 občinah, na več sto velikoposestvih in obrtnih zavodih ter je največji in najstarejši slovanski zavod v državi (1459) za pridobivanje vode. 1 (4)

Prospekti zastoj.

Hrastove in bukove deščice za sobna tla (Brettelboden)

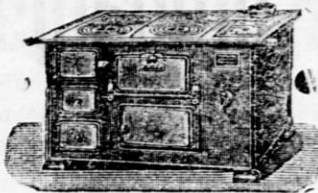
garantirano suhe ter najboljše kakovosti priporočajo po najnižjih cenah

J. Čop, tovarna za parkete

v Mostah, pošta Žerovnica (Gorenjsko).

Oskrbi se tudi pokladanje. 1576-3

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznana izboren fabrikat. Jako veliko se prištedi na kurjavi. (780-31)

Dobiva se v vsaki večji železninski trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels na Gorenje Avstrijskem.

Izšla je brošura:

Obstrukcija v deželnem zboru

ter se dobliva

v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

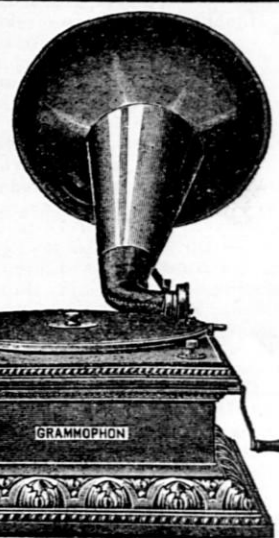
Cena 20 vin., po pošti 24 vin., 100 komadov 10 kron.

Prediva

vsako množino kupim po 28 gld. 100 kg., kar se ga dopošlje do 23. t. m.

Anton Kolenc v Celju. (1649-1)

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld. (1329-11)

Tudi na obroke.

Grammophon-Automat

v katerega se vrže 10 vin., je najboljši vir dohodkov za gostilne. Cena 120 in 130 gld. Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. Plošče iz trdega gumlja v veliki izbiri, tudi slovenske, ki jih je pel c. kr. dvorni operni pevec Fran Naval-Pogačnik, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg 16.

Advokat

(1643-2)

Dr. JOSIP FURLAN

ima od 17. julija 1902 naprej svojo pisarno

na Miklošičevi cesti št. 26,

t. j. poleg nove justične palače v Bahovčevi

hiši, kamor se s 17. julijem preseli.

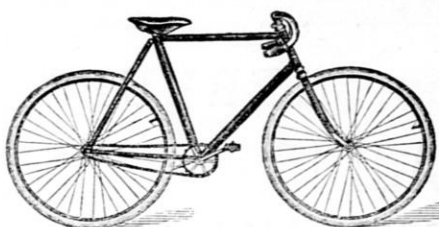

Dürkopp-kolesa in „Waffenräder“

so neprekosna v solidnosti, eleganci in lahkem teku.

Vsi vzorci so v zalogi in se morejo ogledati pri Ivanu Jaxu & sinu, tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 17. 1590-2

Kdor hoče piti ceno in dobro vino, zglasi naj se v gostilni Josipa Mačka v Krojaških ulicah.

Ravno tam toči se tudi izvrstno, vedno sveže (1648-1)

Dreherjevo marčno pivo, liter 40 vinarjev.

Za izvrstno in točno postrežbo jamči

Josip Maček, gostilničar.

Velika zaloga

(114-54)

Styria, francoskih Peugeot, Stefanie-koles

pristnih Jos. Reithoffer sinov

Pneumatik

katere nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.

Novi ceniki s koledarjem se dobé

brezplačno ter poštne preplate.

Razglas.

Na Jeriškem gradu (Ruckenstein), železniška postaja Sevnica, se bode potom

prostovoljne dražbe

prodajalo

in sicer:

v ponedeljek, dne 21. t. m.:

10 krav in telic, 6 volov in juncev, 2 konja, 6 prešičev, razni vozovi ter drugo gospodarsko orodje, dalje okoli 90 veder dobrega dolenskega vina, nekaj sadnega mošta ter okoli 30 velikih in malih dobro ohranjenih vinskih sodov ter raznovrstno žito;

v torek, dne 22. t. m.:

hišna oprava za 16 sob od priproste do najfinerše, razne omare, postelje, mize, stoli, pregrinjala, zastori, klavir, bilard, fine stenske ure, razno jedilno orodje ter perilo itd.;

v sredo, dne 23. t. m.:

vsi poljski pridelki na njivah in tudi druga košnja na travnikih.

Dražba se prične vsakokrat ob 9. uri zjutraj. (1621-2)